

Aihe: Tukes lausunto: LVV-U/84272/2026
Lähetetty: 14.8.2026, 10.06.19
Mistä: Talvitie Timo (Tukes)<Timo.Talvitie@tukes.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Saana

Hei,

Tukesilla ei ole lausuttavaa Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio YVA-ohjelmasta LVV-U/84272/2026

Timo Talvitie
Johtava asiantuntija | Leading Specialist
Teolliset prosessit –ryhmä | Industrial Processes Unit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency
PL 66, 00521 Helsinki FINLAND ([Opastinsilta 12 B, Pasilan virastokeskus / Pasila Office Centre](#))
Puh. 029 5052 654, 050 395 6029 | Tel. +358 50 395 6029
timo.talvitie(at)tukes.fi

Turvallinen ja kestävä tulevaisuus – se on tehtävä.

[Tukes.fi](#) | [Tukes Kampus](#) | [LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [YouTube](#)

	19.08.2026	Pöytäkirjanro	90 929
Vastaanottaja	Kohde		
Lupa- ja valvontavirasto LVV-U/84272/2026 PL 20 13035 LVV	DATAKESKUS - Sarvenmaa LAPHA/11235/00.04.01/2026 Sarvenmaa 95315 TÖRMÄ		

Kohteen tiedot

Osapuolet	Polarnode Oy (3497466-3) Erottajankatu 7 00130 HELSINKI
Toiminnan harjoittaja	Polarnode Oy (3497466-3)

Lausunto

Huomautukset:

- 1) Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Sarvenmaan datakeskuksen YVA-ohjelmaan.
- 2) Pelastuslaitos antaa erillisellä lausuntopyynnöllä lausunnon koskien hankkeen rakenteellisen paloturvallisuuden suunnitteluratkaisuja, kun hanke on edennyt rakennuslupavaiheeseen.

RINTALA JUHA 912789818 Digitaalinen allekirjoittaja: RINTALA
JUHA 912789818
Päiväys: 2026.08.19 12:02:46 +03'00'

Paloinsinööri
Juha Rintala**Jakelu**Lupa- ja valvontavirasto
Pelastuslaitos, arkisto

Lähetäjä**Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta**

Suensaarenkatu 4
95400 Tornio

Yhteydenotto

Terveydensuojelutoimiala

Pvm 25.8.2026

Tapahtumatunnus 2101202

Diaarinumero 1066/00.04.03/2026

Vastaanottaja**Lupa- ja valvontavirasto**

PL 20, 13035 LVV
PL 20
13035 Avi

Toimija	Lupa- ja valvontavirasto (3543248-7)
Kohde	LVV
Toiminnan nimi	Lupa- ja valvontavirasto
Toiminta	Määrittelemätön valvontakohde (TsL)
Aika	18.8.2026

Asia Lausunto YVA-ohjelmasta Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio

Lupa- ja valvontavirasto / Leila Laine on pyytänyt lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 14.9.2026 mennessä viite: LVV-U/84272/2026.

Lausuntoa pyydetään Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio.

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaalle uutta datakeskusta. Tuotantoalue on kooltaan noin 110 hehtaaria ja sijoittuu Keminmaan kunnan länsiosaan, noin 11 kilometriä keskustaaajaman pohjoispuolelle. Suunnitelman mukaan tuotantoalueelle rakennetaan enintään 11 datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot, kuten sähkönsiirto, muuntajakentät ja huoltotiet.

Sähkön siirtämiseksi on alustavasti tarkasteltavana kaksi vaihtoehtoa.

SVE A:

Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 1,9 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu Fingrid Oyj:n nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan osin ilmajohtona (Viitajärven ylityksen kohdalla) ja osin maakaapelina. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.

SVE B:

Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 2 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu osittain Fingrid Oyj:n nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan kokonaan maakaapelina ja se kiertää Viitajärven sen pohjoispuolelta, jolloin sähkönsiirtoreitti kulkee uudessa maastokäytävässä. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.

Hankealueen lähiympäristö on harvaan asuttua ja metsäistä aluetta. Alle kahden kilometrin etäisyydelle tuotantoalueesta sijoittuu kaksi asuinrakennusta ja seitsemän lomarakennusta. Lähin asuinrakennus sijoittuu 1,7 kilometrin ja lähimmät lomarakennukset 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta.

Tuotantoalueen länsipuolelle lähimmillään noin 180 metrin etäisyydelle tuotantoalueen rajasta sijoittuu Kallin-Kortenivan ulkoilu- /latualue, ja sen varteen tuotantoalueen lounaispuolelle Mykänmaan laavu alue joka on suosittu virkistätymisalue. Reitin varteen hieman kauemmaksi tuotantoalueesta sijoittuu myös muita laavuja alueen pohjoispuolella. Hankkeen suunniteltu sähkönsiirtoreitti risteää myös Kallin-Kortenivan ulkoilureitin kanssa.

Lähimmät luokitellut pohjavesialueet ovat kohteesta noin kilometrin etäisyydellä luoteessa sijaitseva Pahkamaan 1-luokan pohjavesialue (tunnus 1285106) Pahkamaan pohjavesialueen eteläkärki sijaitsee lähimmillään noin kymmenen metrin etäisyydellä pohjoisemman sähkönsiirtovaihtoehdon välittömässä läheisyydessä ja muodostumisalueen eteläraja noin 150 metrin etäisyydellä. Pahkamaan pohjavesialueella on Tornion Vesi Oy:n vedenottamo. Hannumatinmaan 1-luokan pohjavesialue (tunnus 1285102) sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä

lounaassa. YVA-ohjelman mukaa pohjavesialueella sijaitsee kaksi Meri-Lapin Vesi Oy:n vedenottamoa.

Nähtävänä kokonaisuudessaan Sarvenmaan datakeskus YVA -ohjelma. Polarnode Keminmaa Oy
https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Arviointiohjelma%2C%20Sarvenmaan%20datakeskus%2C%20Keminmaa%2C%20Tornio_0_0.pdf

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta esittää huomioitavaksi seuraavaa koskien vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tuotu esille asutuksen läheisyys. Rakennuksia ja toimintoja suunniteltaessa alueelle tulee huomioida riittävät suojaetäisyydet asuinrakennuksiin sekä lomarakennuksiin melu- ja valohaittojen ehkäisemiseksi. Suunnittelussa tulee huomioida toiminnan vaikutuksia ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi ja mahdollisten muiden terveyshaittojen minimoimiseksi, huomioiden myös mahdolliset onnettomuusriskit ja muut turvallisuusnäkökulmat.

Meluhaittojen ehkäisemiseksi tulee ottaa huomioon Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) ja asumisterveysasetuksen (545/2015, liite 2) melun toimenpiderajat.

Hankealueen läheisyydessä on kaksi vedenhankinta varten tärkeää pohjavesialuetta, ne tulee huomioida suunniteltaessa toimintoja alueelle. Pohjavedelle ei saa rakennusaikana aiheutua haittaa. Rakentamisen aikana maa-ainesten käsittelyssä tulee kiinnittää huomiota kaivaustensyvyyteen, pohjaveden korkeuteen ja virtaussuuntiin. Lisäksi muistutetaan pohjaveden pilaamiskiellosta, joka on ehdoton. Tuotantoalueen läheisyydessä sijaitsevien asuinrakennusten ja loma-asutuksen olemassa olevat talousvesikaivot tulee huomioida ja arvioida hankkeen vaikutukset talousveden laatuun ja määrään.

Terveystensuojelun periaatteiden mukaisesti elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Terveystensuojelulain tarkoituksena on ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa (terveydensuojelulaki 763/1994, 1 ja 2 §).

Lausunto toimitettu Lupa- ja valvontavirastoon kirjaamo@lvv.fi 25.8.2026

Sovelletut oikeusohjeet

Terveystensuojelulaki (763/1994)
 Terveystensuojeluasetus (1280/1994)

Tarkastaja

Marja Inkilä
 TERVEYSTARKASTAJA
 +358407679276
 marja.inkila@tornio.fi

Dokumentin jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto

D/215/14.04.01/2026

393 § Lausuntopyyntö Polarnode Keminmaa Oy:n Sarvenmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Keminmaa, Tornio

Valmistelija: vt. tekninen johtaja Hannu Juopperi, 040 731 4559

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan palvelinkeskusta eli datakeskusta. Hanke sijoittuu Keminmaan kunnan länsiosaan noin 11 kilometriä kunnan keskustaajamasta pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle.

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan palvelinkeskusta eli datakeskusta. Hanke sijoittuu Keminmaan kunnan länsiosaan noin 11 kilometriä kunnan keskustaajamasta pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle.

Noin 110 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan enintään 11 datakeskusrakennusta ja datakeskusalueen huipputehon tarve on noin 1000 megawattia. Hanke liitetään valtakunnan verkkoon uudella 400 kV voimajohtolla, jonka liittymispiste on Tornion kaupungin alueella sijaitsevalla Viitajärven sähköasemalla.

Hankkeen vaihtoehdot

- VE0: Hanketta ei toteuteta.
- VE1: Tuotantoalueelle rakennetaan enintään 11 datakeskusrakennusta. Datakeskusalueen huipputehontarve on noin 1000 megawattia.

Sähkönsiirto

- SVE1: Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 1,9 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan osin ilmajohtona ja osin maakaapelina. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.
- SVE2: Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 2 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu osittain nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan kokonaan maakaapelina. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa yllä mainitusta asiasta ja toimittamaan sen 14.9.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon LVV-U/84272/2026.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin edustamanne viranomaistahon näkökulmasta:

- näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista

- ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
- suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menettelyihin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/sarvenmaan-datakeskus-YVA.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää huomioimaan, ettei annettavassa lausunnossa ole kyse maksullisesta asiantuntijalausunnosta, vaan maksuttomasta laillisuus- ja yleisen edun mukaisesta kuulemisesta.

Lupa- ja valvontavirasto toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ympäristöasiantuntija Emma Salo.

Keminmaan kunnan lausunto liitteenä.

Liitteenä Arviointiohjelma, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio

Liitteenä Liite 1 Vaikutusten arvioinnin kriteeristöt

Liitteenä Liite 2 Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittäminen

Liitteenä Keminmaan kunnan lausunto

Kunnanjohtajan esitys:

Kunnanhallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon Lupa- ja valvontavirastolle.

Kunnanhallituksen päätös:

Esitys hyväksyttiin.

LVV-U/84272/2026

25.8.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

KEMINMAAN KUNNAN LAUSUNTO

Sarvenmaan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että merkittävien investointien ympäristövaikutukset arvioidaan kattavasti ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Sarvenmaan datakeskushanke on Keminmaan kannalta mittava ja strategisesti merkittävä hanke. Suunnitellun datakeskusalueen laajuus on noin 110 hehtaaria ja alueelle on tarkoitus rakentaa enintään 11 datakeskusrakennusta. Datakeskusalueen huipputehontarpeeksi on arvioitu noin 1 000 MW. Hankkeeseen liittyy lisäksi uusi 400 kV sähkönsiirtoyhteys Viitajärven sähköasemalta.

Hanke voi toteutuessaan vahvistaa Keminmaan ja koko Meri-Lapin elinvoimaa, elinkeinorakennetta ja investointiedellytyksiä. Samalla hankkeen mittakaava edellyttää, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisen huolellisesti rakentamisen, energiankulutuksen, liikenteen, luonnon, vesien, melun ja turvallisuuden muodostamaa kokonaisuutta.

Kunnan näkemyksen mukaan arviointiohjelma antaa hyvän lähtökohdan vaikutusten arvioinnille. Jatkosuunnittelussa arviointia tulee kuitenkin tarkentaa hankkeen suunnittelun täsmentyessä.

Kunta pitää tärkeänä, että datakeskuksen sijoittuminen ja toteuttaminen sovitetaan yhteen Keminmaan maankäytön suunnittelun kanssa. YVA-menettelyn ja kaavoituksen tulee muodostaa toisiaan tukeva kokonaisuus siten, että hankkeen liikenne-, sähkö-, vesi-, hulevesi- ja muut infrastruktuuritarpeet voidaan ratkaista tarkoitustenmukaisesti.

Hankkeen lopullisen toteutusratkaisun yhteydessä tulee kiinnittää huomiota erityisesti rakentamisen vaiheistukseen, alueen sisäiseen liikenteeseen sekä ulkopuoliseen liikenneverkkoon. Myös rakentamisen aikaiset vaikutukset tulee arvioida riittävän konkreettisesti, koska laajan datakeskusalueen rakentaminen voi aiheuttaa huomattavan määrän maa-aines-, työmaa- ja kuljetusliikennettä.

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, kasvillisuuteen, eläimistöön, ekologiin yhteyksiin sekä alueen vesitalouteen selvitetään riittävällä tarkkuudella.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakentamisen vaikutuksiin pinta- ja pohjavesiin sekä hulevesien hallintaan. Laaja rakennettu ja päällystetty alue muuttaa merkittävästi alueen luonnollista vedenkiertoa. Hulevesien määrän ja laadun hallintaan tulee esittää konkreettiset ratkaisut jo suunnitteluvaiheessa.

Kunnan näkemyksen mukaan hulevesien hallinnan lähtökohtana tulee olla vesien hallittu viivyttäminen, puhdistaminen ja johtaminen siten, ettei hankkeesta aiheudu haitallisia muutoksia alapuolisten alueiden tai vesistöjen vedenlaatuun, virtaamiin tai tulvariskiä.

Luontovaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös rakentamisen vaiheittaiset vaikutukset sekä mahdolliset hankkeen ulkopuolelle ulottuvat vaikutukset esimerkiksi sähkönsiirtoyhteyden rakentamisen yhteydessä.

Datakeskuksen toimintaan liittyvien teknisten laitteistojen, jäähdytysjärjestelmien sekä mahdollisten varavoimajärjestelmien aiheuttama melu tulee arvioida kattavasti sekä normaalissa käyttötilanteessa että poikkeus- ja huoltotilanteissa.

Kunnan näkemyksen mukaan meluvaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella myös yöaikaista toimintaa sekä mahdollisia yhteisvaikutuksia alueen muun toiminnan kanssa. Arvioinnin tulee perustua riittävän tarkkaan tietoon laitteistojen sijoittelusta, teknisistä ominaisuuksista ja suunnitelluista meluntorjuntatoimenpiteistä. Kun hankkeeseen liittyy polttoainekäyttöisiä varavoimageneraattoreita, tulee niiden käytön vaikutukset ilmanlaatuun, päästöihin ja lähialueiden ilmanlaatuun arvioida erikseen sekä normaalien testaus- ja huoltokäyttöjen että mahdollisten pitkäkestoisten häiriötilanteiden osalta.

Varavoimajärjestelmien osalta YVA-menettelyssä tulee kuvata riittävän yksityiskohtaisesti käytettävät energialähteet, polttoaineiden määrät ja varastointi, päästöt sekä onnettomuus- ja häiriötilanteisiin varautuminen. Erityisesti polttoaineiden varastointiin ja käsittelyyn liittyvät ympäristö- ja turvallisuusriskit tulee arvioida kattavasti. Kunta pitää tärkeänä, että turvallisuusviranomaiset ja pelastusviranomainen osallistuvat hankkeen jatkosuunnitteluun riittävän aikaisessa vaiheessa.

Rakentamisen aikainen liikenne voi olla hankkeen kokoon nähden merkittävää. YVA-selostuksessa tulee esittää mahdollisimman konkreettinen arvio rakennusvaiheen liikennemäärästä, kuljetusreiteistä, kuljetusten ajoittumisesta sekä vaikutuksista alueen tieverkkoon. Erityisesti raskaan liikenteen vaikutukset tulee arvioida suhteessa nykyisen tieverkon kantavuuteen, liikenneturvallisuuteen ja asutukseen. Mikäli rakentaminen edellyttää liikenneverkon parantamistoimenpiteitä, niiden toteuttamisesta ja kustannusvastoista tulee sopia hyvissä ajoin hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Keminmaan kannalta erityisen tärkeänä nähdään datakeskuksen tuottaman hukkalämmön hyödyntämismahdollisuuksien tarkastelu. Mikäli hukkalämpöä voidaan hyödyntää kaukolämmössä tai muussa lähialueen energiantuotannossa, voi sillä olla merkittäviä myönteisiä vaikutuksia hankkeen kokonaisenergiatehokkuuteen ja alueelliseen energiatalouteen.

Hukkalämmön hyödyntämistä tulee tarkastella riittävän konkreettisesti ottaen huomioon myös mahdolliset tulevat energiantuotannon ja teollisuuden tarpeet Meri-Lapin alueella.

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että Sarvenmaan datakeskushankkeen vaikutuksia tarkastellaan suhteessa alueen muuhun nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön, energiainfrastruktuuriin ja teolliseen toimintaan. Erityisesti sähkönsiirtoon, liikenteeseen, energiankulutukseen, luonnonympäristöön sekä vesienhallintaan liittyviä yhteisvaikutuksia tulee tarkastella riittävän laajasti. Meri-Lapin alueella on käynnissä useita merkittäviä energia- ja teollisuushankkeita, minkä vuoksi yksittäisten hankkeiden vaikutuksia ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella täysin irrallaan toisistaan.

Kunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hankkeen mittakaava huomioidaan ympäristövaikutusten arvioinnissa täysimääräisesti. YVA-menettelyn tulee tuottaa riittävät ja luotettavat tiedot myöhempää kaavoitusta, lupamenettelyjä ja hankkeen toteutusta koskevaa päätöksentekoa varten.

Keminmaan kunta esittää, että edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon arviointiselostusta laadittaessa ja hankkeen jatkosuunnittelussa. Keminmaan kunnalla ei ole tässä vaiheessa muuta huomautettavaa arviointiohjelmasta.

MUUTOKSENHAKUOHJE

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pöytäkirjan pykälät: 393

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

Pöytäkirjan pykälät ja valituskiellon perusteet:

Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen kunnallisen virkaehtosopimuslain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Em. sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

Pöytäkirjan pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomainen ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimusviranomainen:	Keminmaan kunnanhallitus
Postiosoite/käyntiosoite:	Kunnantie 3, 94400 Keminmaa
Sähköpostiosoite:	kunta@keminmaa.fi
Puhelin:	040 846 3345
Virka-aika:	kello 8.00 – 15.45

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkupe-
räistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen. Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän
päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös: se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai
etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:

Valitusviranomainen ja yhteystiedot

Valituksen voi tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

- Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepa-
noon tuomioistuinasiassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määrä-
ajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitettulla tavalla.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös
sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi
on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja
erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä pro-
sessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, Oulu

Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Telefax: 029 56 42841

Puhelinvaihe: 029 56 42800

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan
päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kol-
mantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä
tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu-
tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusosoituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asia-
mies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä
hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan
lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita,
mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Erityislainsäädännössä mainituista asioista (mm. hankinta-asiat) muutoksenhakuohjeet annetaan erikseen.

Maankäyttö ja ympäristö

8.9.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Keminmaa kunta
kunta@keminmaa.fi

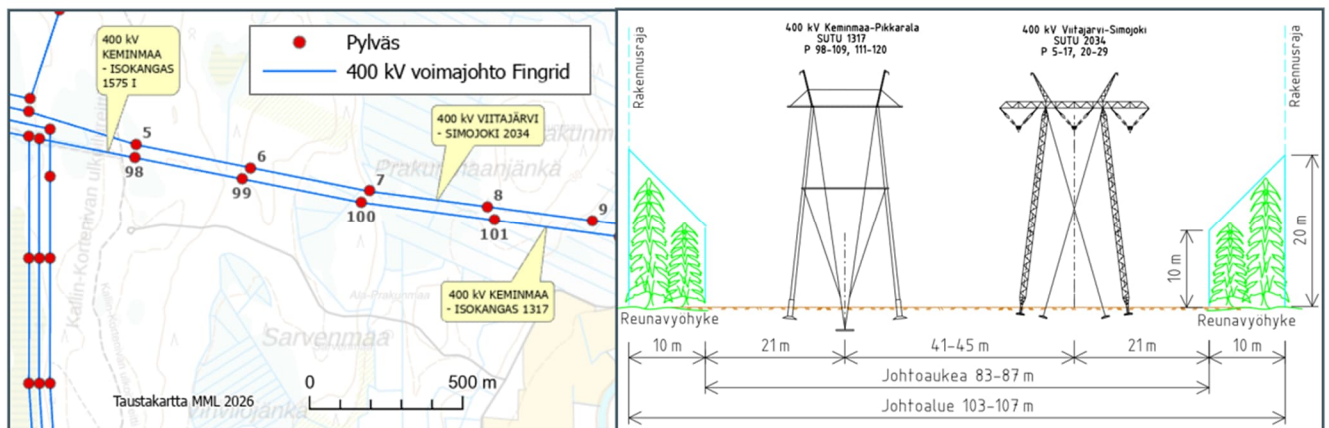
Lausuntopyynnöt 12.8.2026 LVV-U/84272/2026 ja kunta.8.2026

Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa ympäristövaikutusten arviointiohjelma / Sarvenmaan datakeskuksen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan palvelinkeskusta eli datakeskusta. Kiitos mahdollisuuksista lausua hankkeesta.

Annamme yhden lausunnon samanaikaisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin (YVA-menettely ja asemakaavoitus)

Hankealueen pohjoisosaan sijoittuvat Fingridin 400 kilovoltin (kV) voimajohtot Keminmaa–Pikkarala (suunnittelutunnus SUTU 1317) ja Viitajärvi–Simojoki (SUTU 2034). Voimajohtoja varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus yhteiselle 103–107 metriä leveälle johtoalueelle (kuva 1). Johtoalue muodostuu 83–87 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusalue kattaa voimajohtoalueen.

Kuva 1. Fingridin voimajohdon sijainti ja poikkileikkaus.

Meillä ei ole muutoin kommentoivaa nähtävillä olevista materiaaleista.

YVA- ja kaava-asiakirjoja koskevissa lausunnoissa Fingrid ottaa kantaa vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Maankäyttö ja ympäristö

8.9.2026

Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin toimintoja.

Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnot Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi.

YVA- ja kaava-asioiden yhteyshenkilö Fingridissä on Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Geologian tutkimuskeskus
Espoo

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntönnö 12.08.2026, LVV-U/84272/2026

LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Mineraaliesiintymät

Sarvenmaan datakeskushanke sijaitsee Keminmaan ja Tornion kuntien alueella. Datakeskushankkeella saattaa olla vaikutusta mineraalitalouden näkökulmasta vain, jos noin 2 km hankealueiden länsipuolella sijaitsevan SMA Mineral -yhtiön Kalkkimaan dolomiittikalkkilouhoksen ja -tehtaan toiminnasta aiheutuva värinä vaikeuttaa datakeskusten toimintaa. Louhinta ja tuotanto sisältävät värähtelyjä, kiven murskausta sekä maansiirtotöitä. YVA-selvityksissä on louhoksen sijainti huomioitu. Hieman etäämmällä sijaitsee lisäksi Ristimaan kvartsi-kivimurskaamo.

Muilta osin datakeskushankkeella ei arvioida olevan vaikutusta mineraalitalouden kannalta, perustuen seuraaviin seikkoihin.

- Kalkkimaan dolomiittilouhoksen lisäksi GTK:n mineraaliesiintymätietokannassa ei ole tunnettuja mineraaliesiintymiä tai -aiheita 5 km säteellä alueiden rajoilta.
- Kalkkimaan kaivospiirin lisäksi ei kaivosrekisterin karttapalvelun perusteella ole kaivoslain mukaisia aluevarauksia 5 km säteellä alueiden rajoilta.
- Hankealueet sijoittuvat kahdelle *permissive tract* -alueelle (orogeeniset Au-malmit, Kuusamo-typin Au-Co-malmit). *Permissive tract* -alueet kuvaavat alueita, joilla tietyn

10.9.2026

mineraaliesiintymätyypin esiintyminen on arvioitu geologisten tekijöiden perusteella mahdolliseksi. *Permissive tract* -alueet perustuvat siis geologiseen tulkintaan, eikä sijoittuminen niiden sisään itsessään ennakoivaa mineraalivarantoihin liittyvää etsintätoimintaa.

Seisminen aktiivisuus ja kallioperän juonet

GTK toteaa, että kallioperän siirrokset on huomioitu aineistotarkastelussa. Vaikka hankealueen lähistöllä ei ole siirroksia, n. 7 km päässä luoteessa on tapahtunut 1,6 magnitudin maanjäristys vuonna 1994 ja n. 20 km päässä mahdollisesti suurempia 1700–1800-luvulta peräisin olevien tietojen mukaan, ja nämä saattoivat aiheuttaa tärinää Sarvenmaalla saakka.

Pohjavesi

Pohjaveden suojelu perustuu keskeisesti ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon, jonka mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa, sekä maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton.

Sarvenmaan datakeskushankkeen mahdolliset vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa laajuudeltaan paikallisiksi, ja merkittävyys kohtalaisiksi/suuriksi, jonka vuoksi YVA-selostuksessa vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan YVA-selostuksessa asiantuntija-arviona käytettävissä olevien tietojen, kartta- ja paikkatietoaineistojen sekä hanketta koskevien suunnitelmien perusteella.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman kappaleen 5.5 *Pinta- ja pohjavedet* mukaan Sarvenmaan tuotantoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ja sen etäisyys lähimpiin ensimmäisen luokan pohjavesialueisiin on noin 1 kilometri. Kahdesta vaihtoehdosta pohjoisemman sähkönsiirtovaihtoehdon välittömässä läheisyydessä sijaitsee Pakkamaan ensimmäisen luokan pohjavesialue.

Edellä mainitusta huolimatta on hyvä huomioida, että pohjaveden ympäristönsuojelulain mukainen ehdoton pilaamiskielto ei rajoitu luokiteltuihin pohjavesialueisiin, vaan se koskee kaikkia pohjavesiä. Sarvenmaan YVA-arviointiohjelmassa on tunnistettu pohjavesien suojelun kannalta keskeiset riskit ja pohjavesivaikutukset on perustellusti nostettu hankkeen merkittävien vaikutusten joukkoon.

10.9.2026

Ohjelman tasolla voidaan katsoa, että pohjavesien suojelu on otettu huomioon riittävästi siltä osin, että vaikutusten arvioinnin tarve on tunnistettu ja selvityksiä on suunniteltu. Sarvenmaan YVA-arviointiohjelma antaa lähtökohdat pohjavesien suojelulle.

Happamat sulfaattimaat

Tuotantoalueella sekä sähkönsiirtovaihtoehtojen linjausten kohdalla on alueita, joilla sulfidisavien esiintymisen todennäköisyys on suuri sekä alueita, joilla esiintymisen todennäköisyys on hyvin pieni. Tuotantoalueen itärajalla on yksi happamien sulfaattimaiden kartoituspaikka. Pisteessä sulfidikerroksen alkamissyvyys on alle metrin syvyydessä.

Koska alueella sijaitsee suurella todennäköisyydellä happamia sulfaattimaita, alueen maanalaisten rakenteiden suunnittelussa huomioidaan happamien sulfaattimaiden esiintyminen. Happamat sulfaattimaat huomioidaan alueen kaivanto- ja kuivatusvesien käsittelyssä ja kaivettujen maa-ainesten läjityksessä. Kaivettuja happamia sulfaattimaita ei säilytetä ulkoilmassa pitkäjäksoisesti, vaan ne toimitetaan ensisijaisesti luvanvaraiseen maa-ainesten ottopaikkaan saman päivän aikana. YVA-menettelyn aikana alueelle tehdään rakennettavuusselvitys, jossa esitetään maaperä- ja pohja vesiolosuhteiden kokonaisarvio.

Rakennettavuusselvitysvaiheen jälkeen tehdään jatkosuunnittelussa vielä lisätutkimuksia. Kun rakentamistyöt hoidetaan asianmukaisesti edellä kuvatulla tavalla, happamista sulfaattimaista ei ole ennakoitavissa haitallisia vaikutuksia.

Happamien sulfaattimaiden mahdolliset vaikutukset arvioidaan osana vaikutusten arviointia. Tarkastelussa huomioidaan erityisesti valumavesien happamuus, metallipitoisuudet sekä vaikutukset pohjaveteen, Kaakamajoen vedenlaatuun sekä alueen sähkökoekalastuksissa havaittuihin harjus- ja lohikantoihin.

GTK toteaa, että arviointiohjelmassa on tarkasteltu GTK:n happamien sulfaattimaiden yleiskarttaa, johon liittyen GTK korostaa, että HaSu-kartat ovat yleismittakaavaisia, eikä niiden perusteella voida arvioida HaSu-maiden esiintymistä ja riskiä yksityiskohtaisesti. Myös kallioperä- ja maaperäkartojen tarkastelussa on syytä huomioida niiden mittakaava ja käyttötarkoitus. GTK pitää tärkeänä, että happamat sulfaattimaat huomioidaan riittävillä tutkimuksilla maanmuokkausta vaativilla alueilla ennen rakennustöiden aloittamista.

Ohjelmassa mainitaan, että HaSu-maat huomioidaan alueen kaivanto- ja kuivatusvesien käsittelyssä ja kaivettujen maa-ainesten läjityksessä, ja että kaivettuja happamia sulfaattimaita ei säilytetä ulkoilmassa pitkäjäksoisesti, vaan ne toimitetaan ensisijaisesti

10.9.2026

luvanvaraiseen maa-ainesten ottopaikkaan saman päivän aikana. GTK:n näkemyksen mukaan HaSu-riskiä voidaan minimoida mahdollisuuksien mukaan tehokkaimmin ehkäisemällä sulfidipitoisen maaperän/massojen hapettuminen. Kuivatusvesien neutralointi voi olla erityisesti pidemmällä aikavälillä vaikeaa.

Kaivettujen massojen turvallista uusiokäyttöä on mahdollista edistää erilaisin neutralointi- ja stabilointimenetelmin.

Rakennettavuusselvityksessä ja jatkosuunnittelussa tehtäviin HaSu-tutkimuksiin liittyen GTK arvioi, että lähtökohtaisesti HaSu-materiaalien tunnistamisen tulisi perustua hapetuskokeeseen ja/tai rikkipitoisuuden tunnistamiseen. Aistinvarainen tunnistaminen ei ole yksinään yleensä riittävän luotettava menetelmä. Luotettavin tunnistusmenetelmä on pH-inkubaatio, jonka jälkeen määritetyn hapontuottopotentiaalin (asiditeetti) perusteella voidaan suunnitella myös kaivettujen massojen neutralointi.

Suot ja turvemaat

Sarvenmaan hankealueen turvemaat ovat pääosin ohutturpeisia, ojitettuja ja luonnontilaisuudeltaan pitkälle muuttuneita. Turvemaiden yleisin pohjamaalaji on hiekkamoreeni. Hankealueella ei ole turvetuotantoa.

Hankealueen länsi- ja pohjoispuolella, potentiaalisella vaikutusalueella ja sähkölinjojen alueella sijaitsevat turvemaat ovat GTK:n kartoitusten perusteella ohutturpeisia ja tiheään ojitettuja. Pohjamaalaji on suurimmalta osalta hiekkamoreenia. Turvekerrokset saattavat kuitenkin hankaloittaa rakennustyötä, joten kerrosten paksuus on hyvä selvittää ennen rakentamisen aloittamista. Karttapalvelusta https://gtkdata.gtk.fi/Turvevarojen_tilinpito/ löytyy yleistä tietoa alueen soista ja turvemaista, mm. turvekerroksen keskipaksuus, maatuneisuus sekä turvelajien ja suotyyppien suhteelliset osuudet. Mikäli tarvitaan tarkkoja pistekohtaisia turvepaksuuksia ja tietoa turpeen alla olevista maalajeista, tietoja voi tarvittaessa tilata GTK:lta.

Kokkolassa 10.9.2026

Olli Breilin
Johtaja, Ympäristön kestävä käyttö

Jouni Pihlaja
Yksikön päällikkö, Ympäristöratkaisut

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Viite: Lausuntopyyntö 12.8.2026 (LVV-U/84272/2026)

Polarnode Keminmaa Oy Sarvenmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Keminmaa, Tornio

Hankkeen kuvaus

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan palvelinkeskusta eli datakeskusta. Hanke sijoittuu Keminmaan kunnan länsiosaan noin 11 kilometriä kunnan keskustaaajamasta pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle.

Noin 110 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan enintään 11 datakeskusrakennusta ja datakeskusalueen huipputehon tarve on noin 1000 megawattia. Hanke liitetään valtakunnan verkkoon uudella 400 kV voimajohtolla, jonka liittymispiste on Tornion kaupungin alueella sijaitsevalla Viitajärven sähköasemalla.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoja (VE):

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta.
- **VE1:** Tuotantoalueelle rakennetaan enintään 11 datakeskusrakennusta. Datakeskusalueen huipputehontarve on noin 1000 megawattia.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaihtoehtoja (SVE):

- **SVE1:** Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 1,9 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan osin ilmajohtona ja osin maakaapelina. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.
- **SVE2:** Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 2 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu osittain nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan kokonaan maakaapelina. Tuotantoalueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.

Suhde maakuntakaavaan

Hankealue sijaitsee 19.2.2014 vahvistetun Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4506). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Hankealue sijoittuu Barentsin käytävän tuntumaan. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen liikennekäytävä. Barentsin käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikenneympäristön laatuun sekä luonnon-, maiseman- ja kulttuuri

Lapin liiton virasto toteaa Polarnode Keminmaa Oy Sarvenmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman antavan hyvän pohjan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimiselle.

LAPIN LIITTO

Ari Pesonen
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Tiina Elo, ympäristöasiantuntija

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Teija Ylimartimo	Suomi.fi	14.09.2026 17:05:30 UTC+03:00
Hanna Puolakka	Suomi.fi	14.09.2026 17:07:56 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

TLM_Lausunto_KEMINMAA_Sarvenmaan datakeskus_YVA-ohjelma_14092026

Päätöksentekijä Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta
/ museon johtajan sijainen Ylimartimo Teija

Valmistelija arkeologi Puolakka Hanna

Viite: LVV-U/84272/2026

KEMINMAA, SARVENMAAN DATAKESKUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Sarvenmaan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu linkki ympäristöhallinnon verkkosivustolle, josta Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (3.7.2026), arvio Sarvenmaan datakeskuksen Natura-arvion tarpeellisuuden selvittämisestä, arvioinnissa käytettävät kriteerit sekä kuulutus YVA-ohjelmasta ovat saatavilla. Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo arvioi hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Hanke ja hankevaihtoehdot

Suunnittelualue sijaitsee Keminmaan kunnan länsiosassa Sarvenmaan alueella. Keminmaan keskustaajama on hankealueesta noin 11 kilometriä etelään ja Tornion kaupungin raja noin 700 metriä länteen. Keminmaan sähköasema sijaitsee suunnittelualan lounaispuolella ja Viitajärven sähköasema länsipuolella Tornion kaupungin puolella. Hankealueen ja kunnan rajan välissä on useita voimajohtoja. Hanke suunnitellaan liitettäväksi valtakunnan verkkoon uudella 400 kV voimajohdolla, jonka liittymispiste on Viitajärven sähköasemalla. Datakeskusalue sijoittuu kiinteistölle 241-407-3-30 ja on pinta-alaltaan 110 hehtaaria.

YVA-ohjelmassa tutkitaan yhtä hankevaihtoehtoa datakeskushankkeen toteuttamiselle: VE1, jossa hankealueelle toteutetaan 110 ha pinta-alalle yksitoista (11) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen. Datakeskusalueen huipputehon tarve on noin 1000 megawattia. Lisäksi arvioidaan vaihtoehto (VE0), jossa hanketta ei toteuteta.

Hankkeessa vertaillaan kahta sähkönsiirtovaihtoehtoa, joilla tuodaan datakeskukselle sähköä. Vaihtoehdossa SVE1 hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 1,9 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan osin ilmajohtona ja osin maakaapelina. Vaihtoehdossa SVE2 Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta tuotantoalueelle noin 2 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto,

Tornionlaakson museon johtaja

14.9.2026

§ 123/2026

joka sijoittuu osittain nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan kokonaan maakaapelina. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina molemmissa vaihtoehtoissa.

Sarvenmaan datakeskushanke sisältää enintään 11 datakeskusrakennusta, arviolta noin 400 varavoimageneraattoria, lämmöntalteenottolaitoksen, hulevesien viivytysrakenteet, datakeskusalueen sisäisen ja ulkoisen sähkönsiirron, datakeskusalueen sisäisen ja ulkoisen tiestön, datakeskusalueen sisäiset pysäköintialueet sekä toimisto- ja huoltorakennukset. Alueelle laaditaan datakeskushankkeen mahdollistava asemakaava.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Arvioinnin kohteena olevaan hankkeeseen liittyvä suunnittelutilanne ja kulttuuriympäristö on pääosin tunnistettu arviointiohjelmassa. Suunnittelualue sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) alueelle. Alueella ei ole tarkempaa kaavaa. Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu *Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle* (M). Suunnittelualueen läpi on osoitettu *Joukkoliikenteen kehittämiskäytävä* (jl) ja lähialueelle *nykyisiä ja uusia voimajohtoja* (z), *ulkoilureitti* ja *Muinaismuistokohde* (SM). Tornion kaupungin alueella, jonne sähkönsiirtoreittivaihtoehdot ulottuvat, suunnittelualue on osoitettu *Maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi* (M) ja *Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi* (luo).

Arviointiohjelmassa hankealueen ja sen vaikutusalueella olevaa maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä on kuvattu kohdassa "5.2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö". Suunnittelualuetta lähin *valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö* (RKY2009), **Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat, Koroiskylä** sijaitsee noin neljän kilometrin päässä suunnittelualueen kaakkoispuolella ja maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö **Kemijokivarren vanha asutus** sijaitsee reilut kolme kilometriä kaakkoon. Molemmat on osoitettu maakuntakaavassa *Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi* (ma 8145 ja ma 8128), jonka kaavamääräyksen mukaan *Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen*. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei sijaitse hankealueen lähistöllä.

Lähimmät yleiskaavassa osoitetut paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristöt (sk/p) sijaitsevat Tornion kaupungin puolella noin 3,3 kilometrin päässä lännessä (**Kalkkimaa**) ja noin 4,4 kilometriä etelässä (**Ruottalan kylä**). Suunnittelualueella ei tiettävästi sijaitse rakennuskantaa, eikä Kemian kunnan alueelta suunnittelualueen ympäristöstä ole inventoitu kohteita esimerkiksi Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa Kemijokivartta lukuun ottamatta. Koska suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella Kemian kunnan puolella ei ole maakuntakaavaa tarkempaa kaavaa, kyseisiä kohteita ei ole vielä arvioitu.

Suunnittelualue on historiallisen ilmakeu-aineiston perusteella maankäyttöhistorialtaan maa- ja metsätalousmaata. Alueen itäosassa on sijainnut maatilan talouskeskus sekä peltomaata. Pihapiiri on purettu 1970-80-lukujen aikana, minkä jälkeen myös peltoalue on lähtenyt kasvamaan umpeen ja

Tornionlaakson museon johtaja

14.9.2026

§ 123/2026

alueella oleva muu rakennuskanta on myös purettu. Välittömästi suunnittelualan itäpuolella, Kaakamajoen varrella oleva peltoalue on ollut aktiivisessa viljelykäytössä viimeistään 1900-luvun puolivälistä. Suunnittelualan länsipuolella kulkeva polku/tieura (nykyinen ulkoilureitti) on ollut olemassa viimeistään 1900-luvun puolivälissä. Lähimmät rakennetun ympäristön kohteet sijaitsevat idässä noin puolen kilometrin päässä hankealueesta Kaakamajoen varrella. Tällä hetkellä suunnittelualan ja kyseisen loma-asutuksen välillä on metsää. Kohteiden rakentamisajankohta ei ole museolla tiedossa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Arviointiohjelmassa hankealueen ja sen vaikutusalueella olevaa arkeologista kulttuuriperintöä, sisältäen kiinteät muinaisjäännökset sekä muut kulttuuriperintökohteet, on kuvattu kohdassa "5.3 Arkeologinen kulttuuriperintö". Suunnittelualueelta ei tunneta ennestään muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Hankealuetta lähin tunnettu kiinteä muinaisjäännös on **Vennanmaa** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 241010074) joka sijaitsee itse hankealueesta noin 640 metriä itään, sekä kiinteä muinaisjäännös **Törmäjänkä** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000096156), joka sijaitsee hankealueesta noin 2 kilometriä itäkaakkoon. Molemmat on tunnistettu ja mainittu YVA-ohjelmassa, mutta niiden yhteyteen tulisi lisätä niiden tunnukset muinaisjäännösrekisterissä.

Lisäksi noin 2 km päähän hankealueesta jää rakkakuoppakohde **Viitajärvenlehto 1** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000001197). Kohde näkyy YVA-ohjelman kartassa sivulla 35, mutta itse kohdetta ei kuitenkaan mainita YVA-ohjelmassa. Juuri ja juuri kartan ulkopuolelle jää lähin valtakunnallisesti arvokas arkeologinen kohde eli VARK-kohde **Sunnarborg** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 241010007, VARK-tunnus 101321), joka sijaitsee noin 3 kilometrin päässä hankealueesta kaakkoon. Ainakin kohteen **Viitajärvenlehto 1** voisi lisätä lähialueen tunnettujen muinaisjäännösten listaan, koska se sijaitsee kutakuinkin yhtä kaukana hankealueesta kuin kohde **Törmäjänkä**, joka on listassa mainittu. Mahdollisesti myös kohteen **Sunnarborg** lisäämistä listaan voisi harkita sen valtakunnallisen merkittävyyden vuoksi, joskin on epätodennäköistä, että yli 2 km päässä hankealueesta sijaitseviin muinaisjäännöksiin kohdistuisi mainittavia vaikutuksia.

Alueelta ei ole ajantasaista ja voimassa olevaa arkeologista inventointia. Edellinen alueen kattava inventointi on tehty 1990-luvulla, mutta on mahdollista, ettei Sarvenmaalla ole silloinkaan käyty, vaikka muuta ympäristöä korkeampana alueena sillä on arkeologista potentiaalia. Tämän vuoksi Tornionlaakson museo on edellyttänyt arkeologisen inventoinnin tekemistä alueelle ja arkeologinen inventointi mainitaankin osana YVA-ohjelmaa tehtäviä selvityksiä.

Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma

Vaikutusten arviointitapaa ja lähtökohtia on kuvattu jokaisen arvioitavan vaikutuksen osalta erikseen. Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointia on esitelty kohdassa 5.2.2. Museo pitää hyvänä, että maiseman nykytilan kuvaukseen ja arvioinnin tueksi käytetään tuoreimpia julkaisuja, selvityksiä ja oppaita. Arviointiohjelman mukaan

Tornionlaakson museon johtaja14.9.2026§ 123/2026

hankkeesta laaditaan tiivis maisemaselvitys, joka sisältää maisema-arkkitehdin maastokäynnin. Maisemavaikutuksia ei ohjelman mukaan ole arvioitu mahdollisiksi merkittäviksi vaikutuksiksi, jolloin maisemavaikutuksia ei ole tarkoitus YVA:ssa arvioida, ellei yhteysviranomainen sitä edellytä.

Tornionlaakson museo huomauttaa, että samaan aikaan nähtävillä olevan Sarvenmaan datakeskusta koskevan asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan Sarvenmaan datakeskushankkeessa ennakoidaan ympäristövaikutusten kohdistuvan erityisesti luonto-, maisema- ja elinkeinovaikutuksiin ja että ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan laajasti eri vaikutustyyppisiä, muun muassa maankäyttö, kaavoitus, asutus ja yhdyskuntarakenne, maisema ja kulttuuriympäristö (sisältäen arkeologisen kulttuuriperinnön). Museo toteaa, että YVA:n ja asemakaavan arviointisuunnitelmat ovat ristiriidassa keskenään.

Mikäli maisemavaikutusten arviointi toteutetaan, keskittyy se YVA-ohjelman mukaan datakeskuksen tuotantoalueelle sekä lähiympäristöön noin yhden kilometrin etäisyydelle alueesta. Arviointi on tarkoitus toteuttaa maisema-arkkitehdin asiantuntija-arviona. Tarvittaessa vaikutuksia arvioidaan laajemmalle alueelle noin kolmen kilometrin etäisyydelle, mikäli datakeskuksen voidaan arvioida näkyvän arvokkaille maisema-alueille, kulttuuriympäristöihin tai luontomaisemakohteisiin, tai kun kyseessä on todella laaja avotila ja ympäristöön korkeampi katselupiste. Ohjelmasta ei selkeästi ilmene näkykö datakeskusalue Kemijokivarteen, mutta johtopäätöksenä on kuitenkin esitetty, että maisemavaikutukset ovat vähäiset. Museo muistuttaa, että paikallinen maisemavaikutus on joka tapauksessa merkittävä metsäalueen muuttuessa rakennetuksi ympäristöksi. Lisäksi museo muistuttaa, että hankkeella voi olla kertautuvia maisemallisia yhteisvaikutuksia lähialueen muiden hankkeiden kanssa ja yhteisvaikutukset myös maisemaan ja kulttuuriympäristöön voivat nousta yksittäistä hanketta merkittävämmiksi.

Tornionlaakson museo kiinnittää huomiota arviointikriteereihin suhteessa maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön (YVA-ohjelman Liite 1). Esitetyssä kriteeristössä paikallisesti ja maakunnallisesti merkittävien maisemien ja kulttuuriympäristöjen herkkyys muutoksille on asetettu samaan kategoriaan ja määritelty kohtalaiseksi. Samalla arvioinnin kriteeristössä on tiputettu valtakunnallisten alueiden ja kohteiden herkkyys erittäin suuresta suureksi. Maisemavaikutusten arviointioppaiden mukaan valtakunnallisesti merkittävien maisemien ja kulttuuriympäristöjen herkkyys muutoksille on pääsääntöisesti erittäin suuri ja maakunnallisten kohteiden ja alueiden suuri. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan kriteeristön muutos ei ole perusteltu ja muuttaa arvioinnin tulosta vaikutusten osalta vähäisemmäksi. Kriteeristön osalta tulee noudattaa laadittuja oppaita.

Museo muistuttaa, että maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin näkökulmasta on erittäin tärkeää tunnistaa arvoalueiden ja kohteiden ominaispiirteet sekä herkkyys. Jotta vaikutuksia rakennettuun ympäristöön sekä maisemaan voidaan kattavasti arvioida, tulee aineistossa riittävällä tavalla käydä ilmi suunnittelualueen läheisyydessä olevan rakennuskannan luonne ja rakentumisajankohta, alueen maisemalliset ominaispiirteet sekä tunnetut kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet ja kohteet.

Tornionlaakson museon johtaja

14.9.2026

§ 123/2026

YVA-ohjelmassa arkeologinen inventointi luetellaan osana hankkeessa vaikutusten arviointia sekä sitä varten tehtävien selvitysten listaa sivulla 8 ja 9. Kohdassa "5.3. *Arkeologinen kulttuuriperintö*" mainitaan, että arkeologinen inventointi on tehty maastokaudella 2026 ja että sen tulokset otetaan huomioon YVA-selvityksessä, jonka liitteeksi tulee myös raportti arkeologisesta inventoinnista. YVA-ohjelmassa huomautetaankin totuudenmukaisesti, että "*Hankkeen vaikutusten merkittävyys alueen arkeologiseen kulttuuriperintöön voidaan arvioida, kun arkeologinen selvitys on valmistunut ja hankesuunnitelma on tarkentunut.*" Yleisellä tasolla ohjelmassa esitetyt, sekä rakennusvaiheessa, että käyttövaiheessa aiheutuvat mahdolliset vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on asianmukaisesti tunnistettu. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt herkkyyskriteerit sekä muutoksen suuruusluokan kriteerit on esitelty Liitteessä 1 ja ne ovat asianmukaiset.

Muita huomioita YVA-ohjelmasta

Ohjelman mukaan hankkeesta arvioidaan vain yhtä toteutusvaihtoehtoa ja sitä verrataan ainoastaan nollavaihtoehtoon eli hankkeen toteuttamatta jättämiseen. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan arviointi jää näiltä osin yksipuoliseksi, koska erilaisia toteutusvaihtoehtoja ei tutkita.

Muinaismuistolain (295/1963) mukaista kajoamislupaa ei ole tunnistettu arviointiohjelmassa osana muita hankkeelta mahdollisesti edellytettäviä lupia (s.12). Koska toistaiseksi ei ole saatavilla ajantasaista tietoa hankealueen mahdollisista kiinteistä muinaisjäänöksistä ja sen myötä mahdollisesta kajoamisluvan tarpeesta, kannattaa se lisätä hankkeen mahdollisesti edellyttämien lupien listaan. Kajoamislupaa haetaan Museovirastosta.

Teija Ylimartimo
rakennustutkija, museon johtajan sijainen

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Keminmaan kunta

Asia: Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (LVV-U/84272/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan Sarvenmaan datakeskusta. Hanke sijoittuu Keminmaan kuntaan ja sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle. Alueelle rakennetaan enintään 11 datakeskusrakennusta, joiden huipputehontarve on n. 1000 MW. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta vaihtoehtoa joko 400 kV maakaapelina tai ilmajohtona ja osin maakaapelina Viitajärven sähköasemalta.

2 Lausunto

YVA-ohjelmassa on tunnistettu hankkeen keskeiset luontovaikutukset ja esitetty niiden arvioimiseksi pääosin tarkoituksenmukaiset selvitykset. Ohjelmaan sisältyvät kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, linnusto-, lepakko-, viitasammakko- sekä metso- ja päiväpetolintuselvitykset muodostavat hyvän perustan luontovaikutusten arvioinnille. Lisäksi Natura-arvioinnin tarpeen selvittäminen, ekologisten yhteyksien tarkastelu sekä pinta- ja pohjavesivaikutusten arviointi ovat hankkeen kokoluokka huomioiden perusteltuja. Meri-Lapin lintuyhdistystä tulisi konsultoida hankealueen ja sen lähistön petolintuhavaintojen selvittämisessä.

Metsäkanalintujen osalta Luke huomauttaa, että useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luontovaikutusten arvioinnin osalta keskeinen epävarmuus liittyy siihen, että merkittävä osa maastoselvityksistä on vielä kesken ohjelmavaiheessa. Erityistä huomiota tulee YVA-selostuksessa kiinnittää Viitajärven pohjoispuolisten suoalueiden luontoarvoihin, mahdollisiin uhanalaisiin luontotyypeihin, arvokkaaseen lajistoon sekä sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutuksiin ekologiin yhteyksiin. Myös hankkeen laaja maankäytön muutos noin 110 hehtaarin alueella (lisäksi voimalinjat) edellyttää luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ja elinympäristöjen pirstoutumisen huolellista arviointia.

Yhteisvaikutusten arviointi on tunnistettu ohjelmassa asianmukaisesti, mutta YVA-selostuksessa tarkastelua tulee syventää erityisesti alueen muiden datakeskus-, energia- ja sähkönsiirtohankkeiden sekä metsätalouden kanssa muodostuviin kumulatiivisiin vaikutuksiin. Erityisen tärkeää on arvioida yhteisvaikutuksia luontotyyppien ja lajiston elinympäristöihin, ekologiin yhteyksiin, vesitalouteen sekä Natura- ja muihin suojelukohteisiin.

Myös Mykänmaan datakeskushankkeen ja alueen voimajohtoverkon kehittämisen yhteisvaikutukset tulee arvioida riittävällä tarkkuudella.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kokonaisuutena arvioiden YVA-ohjelma antaa hyvän lähtökohdan luonto- ja yhteisvaikutusten arvioinnille. Selvitysten riittävyys voidaan kuitenkin lopullisesti arvioida vasta, kun maast selvitysten tulokset ja niiden perusteella laaditut vaikutusarviot esitetään YVA-selostuksessa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.09.2026 klo 16:51:10.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: